

پیش‌نویس سند

ریال‌بی‌بی‌تال

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

به نام خدا

اصل هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

در جمهوری اسلامی ایران دعوت بخیر، امر بمعروف و نهی از منکر وظیفه‌ای است همگانی و متقابل بر عهده مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم و **مردم نسبت به دولت**. شرایط و حدود و کیفیت آنرا قانون معین میکند. «والمومنون والمومنات بعضهم اولیاء بعض یامرون بالمعروف و ینهون عن المنکر»

اصل نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آنها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و **هیچ مقامی حق ندارد بنام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادیهای مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند.**

نگارندگان این متن بر مبنای وظیفه‌ای که در قبال هموطنان خود بر عهده دارند و با اعتماد به دو اصل فوق در قانون اساسی کشور متبع و مسکن خود اقدام به نگارش متن حاضر کرده‌اند. نگارندگان متعهدند چیزی جز آنچه بر مبنای دانش خود به صحبت‌شیقین دارند در این متن ذکر نکنند و نیتی جز بهبود حال هموطنانشان که خود را با ایشان هم سرنوشت می‌دانند، در ذهن نپورانند. مدعی نیستیم که آگاه مطلقاً می‌باوریم که می‌باشد آنچه تصور می‌کنیم بدان آگاهیم را برای قضاؤت در پیشگاه افکار عمومی عرضه کنیم تا انتخابی آگاهانه و ناظر به تمام جوانب صورت پذیرد.

فهرست

۳.	مقدمه
۴.	پول چیست
۶.	بیتکوین چیست
۸.	چرا بانک های مرکزی به سراغ ارزهای دیجیتال خود رفته اند
۱۰.	بررسی سند ریال دیجیتال
۱۲.	بررسی قانونی ریال دیجیتال
۱۳.	با ریال دیجیتال چه آینده ای در انتظار است
۱۴.	نتیجه گیری و پیشنهاد

مقدمه

پیشنویس سند "ریال دیجیتال" بانک مرکزی را مطالعه کردیم. این سند با بهره گیری از مطالعاتی که در نهادهای مرتبط با بانکداری مرکزی و مشوق اشاعه‌ی پول دستوری انجام پذیرفته است، نوعی طراحی اولیه از یک پول بانک مرکزی را تصویر می‌کند. سند مذکور به جای اینکه به "چرایی" لزوم عرضه‌ی این پول پردازد، لزوم آن را تاحد زیادی مفروض دانسته یا روابط علت و معلولی را در چارچوبی سوگیرانه به مخاطب ارائه می‌دهد.

هرچند در سند ریال دیجیتال ساختاری برای اعلام نظر و پیشنهاد در انتها ذکر شده است، بر این باوریم که سوگیری اشتباہ بنیادی سند مذکور، در صورت تبعیت از آن باعث می‌شود نتوانیم کنه موضوع را به خوانندگان منتقل کنیم. لذا تصمیم گرفتیم تصویری بنیادی تر در قالب متن حاضر به عنوان دیدگاهی مخالف با سند ریال دیجیتال به هموطنان عرضه کنیم.

ما بر این باوریم که اصالت با خواست مردم از پول است و نه فناوری. رواج پول سالم در طول تاریخ، حداقل همایند شکوفایی ملت‌ها بوده و بی‌پایه سازی آن پیش درآمد سرکوب، سقوط و انحطاط جوامع از امپراتوری رم، تا خلافت اسلامی، پادشاهی انگلستان، جمهوری وایمار آلمان و حکومت ونزوئلا در همین چندی پیش. علت تمرکز ما بر ماهیت پول به جای فناوری، آثار گستردگی استفاده از پول سالم در پویایی اجتماعی است. پول سالم منجر به پاگیری نظامی قابل اتکا و صحیح از طریق ایجاد امکان انتشار معتبر اطلاعات نهفته در قیمت در نظام اقتصادی می‌گردد. به محض آلدگی پول سالم به دستور، که عمدتاً در چاپ بی‌قید و شرط پول دستوری به منظور برآوردن اهداف سیاسی نمایان می‌گردد، سیستم اعصاب نظام اقتصادی به ویروسی مهلک آلدگی شود که نتیجه‌ای جز فساد و تباہ جامعه به بار نخواهد آورد.

خوشبختانه در این نقطه از تاریخ، یک پول سالم و مستقل از هر دست اندازی به نام بیتکوین در اختیار بشر قرار گرفته است. حصول درک عمیق از بیتکوین آسان نیست. ولی در ازای توجه و زمانی که صرف درک بیتکوین خواهیم کرد و مسئولیتی که در خود مختاری زندگی مالی خود از رهگذرش بر عهده خواهیم گرفت، می‌توانیم آزادی مالی خود را از فساد بنیادی نظام پول دستوری پس بگیریم. بیتکوین با در اختیار نهادن یک پول سالم، از ابهام آینده کم می‌کند، نگرانی مدام از تورم را از بین می‌برد، افق تصمیم‌گیری‌ها را بلندمدت ترمی‌کند، دولت‌ها را به خدمت مردم به عنوان ولی نعمتان غایی شان بازخواهد گرداند و ایشان را از ماجراجویی‌ها خسارت بار برای ملت‌ها منع خواهد نمود. بیتکوین نوعی از آزادی را به شما اهدا می‌کند که تا پیش از این تجربه نکرده بودید. ولی این راه با عافیت طلبی و انفعال طی شدنی نیست. تک تک ما می‌بایست با بیتکوین آشنا شویم و منظومه‌ی فکری وجودی ارائه شده توسط آن را درک کنیم.

امیدواریم فرزندانتان توانسته باشند در این متن آنچه فهم کرده اند را به صورق مقبول منتقل کنند. از مسئولینی که این متن را مطالعه می‌نمایند انتظار داریم در ذهن داشته باشند که این متن از در مخاصمه یا به قصد تشویش نگاشته نشده است و در دل و ذهن فرزندانشان جز بهبود وضع کشور پرورانده نشده است. هرچند که اگر جز این هم برداشت کنند و بر آن اساس اقدام نمایند، فرزندانشان معتقدند هزینه‌ای که بنا است در این راه پرداخت کنند، دیغی است که نسبت به سایر هموطنان بر عهده دارند.

از خوانندگان تقاضا داریم هر سطر این متن را با شک بنگرند و به هیچ چیز جز قضایت خود انکا نکنند. همین روش را بر خوانش سند ریال دیجیتال نیز اعمال کنند و خود به جمع بندی شخصی در مورد آنچه هر یک از این دو سند ارائه می‌کنند دست یابند. تصمیم نهایی با شماماست.

پول چیست

پول در طول تاریخ پدیده ای برخاسته از تشکیل جوامع، برای ارائه ای سه کارکرد اصلی بوده است:

- ۱- ذخیره ارزش.
- ۲- وسیله ای مبادله.
- ۳- واحد حساب.

این پدیده ای خود ظهرور، در ماهیتی متناسب با جغرافیا، فناوری های در دسترس و اقتضایات پویای آن جامعه ای به خصوص، تبلور می یافته است. مهمترین ویژگی های ماهیت مذکور که به عنوان پول مورد استفاده قرار می گرفته، به شرح زیر است:

- ۱- دوام.
- ۲- قابلیت جا به جای.
- ۳- قابلیت بخش پذیری.
- ۴- یکسانی.
- ۵- قابلیت شناسایی.
- ۶- عرضه ای محدود.

جمعیت این ویژگی ها منجر به حصول اطمینان از امکان ارائه ای کارکردهای پیش گفته شده و منتج به پذیرش عمومی آن ماهیت به عنوان پول می شده است. پولی که به ذات و بدون تضمین، دستور، یا پایش یک ماهیت بیرونی بتواند بهتر از سایر گزینه های در دسترس، تمام ویژگی های پیش گفته را در اختیار قرار دهد، یک پول سالم نامیده می شود. پول سالم هر سه کارکرد پول را به بهترین نحو ایفا نموده و بهترین بافتار قابل اتنا، خدشه ناپذیر، فساد ناپذیر، مستحکم و صحیح برای تناظر ارزش، با ماهیتی قابل مبادله و همگن، در آن دوره را در اختیار جوامع استفاده کننده از خود قرار می دهد.

یک پول سالم، منجر به ماناگی ثروت تمام آحاد جامعه، فراغت از دغدغه های ناشی از فساد ارزش در قالب فرسایش تورمی و ایجاد یک شبکه ای بهینه برای انتقال پیام های اقتصادی در قالب قیمت بین بخش های مختلف نظام اقتصادی و در نتیجه تخصیص بهینه ای منابع اقتصادی می گردد.

در بخش عمده ای از تاریخ تمدن، تا پیش از سال ۲۰۰۹، طلا آن ماهیت بوده که بیشترین قرابت با ویژگی های مورد انتظار در پول سالم را داشته است. سکه های طلا در طول تاریخ به عنوان پول متواتر بوده اند و پول کاغذی یا اسکناس، در بد و پیدایش خود، نمایه ای از مالکیت مقدار مشخصی از طلا، جهت تسهیل حمل و نقل و حفظ امنیت دارنده ای آن بوده است. لذا در بخش عمده ای از تاریخ، پول های کاغذی حائز اعتبار ذاتی نبوده اند و به سبب تناظرشن با طلا و اعتماد جوامع به نهاد تضمین کننده ای این تناظر، اعتبار پولی یافته اند.

به عنوان مثال، هر پوند استرلینگ، واحد پول کشور انگلستان، از سال ۱۷۱۷ تا سال ۱۹۱۴ نماینده ای ۷۳۱۸ گرم طلای خالص بوده است و هر فرد دارای پوند می توانست با تحويل پوند به بانک ها، منتظر با آن طلا دریافت کند. جالب است بدانید که در زمان نگارش قانون پولی و بانک کشورمان نیز، ذیل بند (ب) ماده (۱) قانون مذکور، هر یک ریال برابر ۱۰۰.۰۵ گرم طلای خالص قرار داده شده بوده است.

نظر خواننده را در این نقطه، به این مهم جلب می کنیم که به علت دشواری نقل و انتقال طلا، افتراق بین وجود ماهوی پول سالم آن عصر که طلا بوده است، با تجلی آن در جامعه که اسکناس بوده است رخ داده. ماهیت نزد حکومت نگه داری می شده و تجلی بین مرد در جریان بوده است. مردم در خصوص حفظ صحت ارتباط بین ماهیت و تجلی به حکومت اعتماد می کردند. مهمترین بخش این اعتماد، در این حوزه بوده است که هیچ اسکناسی وجود ندارد که ما به ازای آن مقدار و عدد داده شده ای طلا وجود نداشتی باشد. به عبارت دیگر، افراد جامعه مطمئن بودند که با ارائه به عنوان مثال هر پوند استرلینگ، دقیقا همان مقدار طلا که ذکر شد را دریافت می کنند. در واقع اعتماد، مفهومی بود که شکاف بین ماهیت و تجلی را پر می نمود.

لیکن اعتمادی که ابزار فرسایش موقعیت اعتماد کننده در مقابل مرجع مورد اعتماد را به مرجع مذکور واگذار کند، فارغ از علل، محکوم به خیانت است. از سال ۱۹۱۴ تا سال ۱۹۷۱، سلسه ای از رویدادها، تصمیمات سیاسی و احکام قهری از سوی حاکمان، به تدریج دسترسی مردم به طلا در مقابل اسکناس را محدود نمود و در نهایت از بین برد. در واقع حکومت ها اقدام به جایگزینی ماهیت با آنچه برای پر کردن شکاف بین ماهیت و تجلی استفاده شده بود، نمودند. به خصوص در کشور انگلستان و ایالات متحده، که قدرت های غالب دوره مذکور بودند، اقدامات هدفمندی برای جمع آوری ذخایر طلا از ملت های متبع و سایر ملل صورت پذیرفت که ذکر دقیق آن از حوصله ای این مقال خارج است. خواننده ای علاقه مند را به مطالعه ای کتاب Fiat Standard از سیف الدین عموض دعوت می کنیم که به دقت و تفصیل از طریق مطالعه ای اسناد بانک مرکزی انگلستان که به تازگی عمومی شده

اند، به بررسی این گذار پرداخته است. نتیجه آن شد که دیگر اسکناس در دست مردم، تناظری با یک پول سالم، چنان که تعریف شد، نداشت. لذا کنترل بافتار ارزش به صورت مطلق به دست حکام سیاسی افتاد. توجه خواننده را به بخشی از سخنرانی ریچارد نیکسون در ۱۵ آگوست ۱۹۷۱ که نقطه‌ی پایانی بر پول سالم و شروع رسمی دوره‌ی پول دستوری در سراسر جهان بود جلب می‌کنیم:

"... قدرت پول یک کشور بر قدرت اقتصادی آن کشور استوار است و آمریکا با فاصله قدرتمند ترین اقتصاد دنیاست. بر این اساس به وزیر خزانه داری دستور داده ام که اقدامات لازم را برای دفاع از دلار در مقابل سوداگران به کار بندد."

به وزیر کانلی (Connally) دستور داده ام که به صورت موقت، قابلیت تبدیل دلار به طلا یا سایر دارائی‌های ذخیره‌ای را تعیق نماید، مگر در مقادیر و شرایطی که به نفع ثبات پولی و منافع ایالات متحده باشد."

این سخنرانی، نقطه‌ی پایانی بر هرگونه امکان قابلیت تبدیل اسکناس به طلا بود. در واقع محل اعتبار پول کاغذی که پول سالم (طلا) پشتونه‌ی آن بود، به امری انتزاعی (قدرت اقتصادی) منتقل شد و هرگونه قابلیت پایش عینی این تناظر نیز از دست رفت. در نتیجه مرجع تصمیم‌گیری در خصوص برآوردن ویژگی‌های پول که تضمین کننده‌ی صحبت آن است، از مردم به حاکمان منتقل شد و تناظر قابل پایش اسکناس در گردش با همان پایه‌ی انتزاعی و غیر صحیح هم از دست رفت. آنچه حاصل شد، این بود که حکومت‌ها در جایگاهی تکینه و انحصاری برای تعیین، ایجاد و توزیع پول قرار گرفتند. تا پیش از این سلسه از رویدادها، آنچه می‌باشد کمیت پول در جریان را تعیین می‌نمود، قیود طبیعی، فیزیکی و فناورانه در استخراج طلا بود. بخش اعظم جوامع مختلف به سبب تجربیات خود به این اجماع رسیده بودند که طلا به واسطه‌ی دوام و محدودیت استخراج، بهترین بافتار برآذش ارزش را به دست می‌دهد. میزان طلای در دسترس، بر خلاف پول دستوری، تابع نظر، استنتاج، تصمیم یا دستور هیچ شخص یا نهادی نبود.

این چنین شد که پولی که پس از سال ۱۹۷۱ در دست مردم قرار گرفت را پول دستوری نامیدند. پولی که خود ظهور نیست و رسمیت و پذیرش نه از ویژگی‌های پولی و انتخاب جوامع، که به واسطه‌ی قدرت حاکمیت، ناشی از توانایی اعمال خشونت بر مردم حاصل می‌شود. این پول هرچند خود ظهور نبود، لیکن به خوبی قابل جهت دهی به سمت منافع منظمه‌ی فکری ای بود که از آن بهره می‌جست. ادبیات اقتصادی ایجاد شده حول سازوکار پول دستوری در پنجاه سال گذشته، از آبخشور رانت توزیع شده جهت حفظ وضع موجود در نهادهای دانشگاهی وابسته به حکومت‌ها تغذیه نمودند. این نحله‌ی فکری وابسته، منجر به ایجاد ادبیاتی پر طمطراء، غیر علمی، غیر تجربی و بی اساس برای پنهان سازی یک فریب بنیادی و سفیدشونی نقسان‌های برخاسته از اشاعه‌ی پول دستوری به صورت مقتضیاتی ازی و ابدی شد که به پشتیبانی دست اندازی بانک‌های مرکزی در بافتار ارزش، تحت نام "سیاست‌های پولی" پرداخت.

به واسطه‌ی چنین ادبیاتی، وجود نهادهای مرکزی که به امر طراحی و اعمال "سیاست‌های پولی" می‌پردازنند، مشروعيت بخشی شد و سعی گردید این پرسش اساسی به حاشیه رانده شود که آیا پولی که قابل دستکاری و اعمال سیاست است، در اساس یک پول سالم است یا خیر؟ با اشاعه‌ی غفلت از این پرسش اساسی، حکومت‌ها پول را تبدیل به یک سلاح نمودند. یکی از مهمترین سازوکارهای اثر این سلاح، تورم است.

تورم وسیله‌ی تأمین مالی حکومت‌ها از آحاد ملت بدون موافقت و رضایت مردم است. هنگامی که ارتباط پول با یک ماهیت محدود قطع گردد، بازداشت ناشران پول از تقلب ناممکن خواهد شد. هنگامی که مرجع رسمیت بخشیدن به پول، نه اجماع بر صحبت آن، بلکه اعمال خشونت بر مردم باشد، پول به جای یکپارچه سازی و تضمین بهینگی تخصیص منابع اقتصادی، به وسیله‌ی ای برای توزیع رانت اقتصادی- سیاسی، ایجاد اختلاف طبقاتی و فرسایش مردم تبدیل می‌گردد.

شایان توجه است که موضوع دست اندازی حکام در بافتار ارزش یا پول، امری محدود به دوره‌ی پول دستوری نیست. کاهش میزان طلا در سکه‌های رایج، یکی از منابع تأمین مالی حکام در طول تاریخ بوده است. چنین رذالتی عمدتاً از سوی حکام بدنامی بروز می‌کرده که سرآغاز سقوط سلسه‌ی خود بوده‌اند. نرون، امپراتور رم، هنری هشتم پادشاه انگلستان و عبیدالله ابن زیاد والی اموی کوفه، از زمرة کسانی بودند که اقدام به ایجاد غش در سکه‌های مورد ضرب خود و تحمل تورم به مردم نمودند.

توجه خواننده را به این موضوع بنیادی جلب می‌کنیم که در تمام این رویدادها، نقطه‌ی شروع سقوط پول از صحبت، افتراء بین ماهیت و تجلی، و نیاز به اعتماد برای پر کردن این فاصله بوده است. یکسان سازی طلا و اندازه‌گیری آن برای مبالغه با طلا دشوار بود. حکومت انحصار ضرب سکه را در اختیار گرفت. حکومت هنگامی که لازم دید، اقدام به کاهش خلوص طلا نمود. حمل و نقل طلا دشوار بود. به کاغذی که نماینده‌ی طلا بود اعتماد نمودیم و به نوعی این همانی کاذب فرو افتدیم.

ناشرین بعد از مدق اصل موضوع را از تجلی اش منفک نمودند و پول به کاغذی حکومتی کاهیده شد.

حال چاره چیست؟ پولی که فاقد هرگونه افتراق بین ماهیت و تجلی اش باشد تا هیچ نیازی به یک نهاد مرکزی برای اعتماد به منظور پر کردن این فاصله وجود نداشته باشد. این پول بیتکوین است.

بیتکوین چیست

بیتکوین یک پول سالم دیجیتال با عرضه‌ی محدود است که برای تضمین صحت، امکان انتقال و اثبات مالکیتش، به هیچ نهاد مرکزی ای نیاز ندارد.

چرا بیتکوین را یک پول محسوب می‌کنیم؟ و اصولاً چه شد که گمان بردیم بیتکوین می‌تواند به عنوان پول محسوب شود؟

بیتکوین محصول روندی است که از دهه ۸۰ میلادی برای ایجاد یک پول الکترونیک توسعه افراد مستقل شروع شد. حدود ۳۰ سال بعد، در سال ۲۰۰۹، راه حلی که بدون نیاز به وجود یک نهاد مرکزی، تضمین نماید که کسی قادر به خروج کردن دوباره‌ی پول دیجیتالش نیست، در قالب بیتکوین پیدا شد. برای حصول چنین اطمینانی، از اصول رمزگاری و دانش طراحی سیستم‌های نامتمرکز بهره گرفته شد و در نهایت یک مکانیسم اجماع برای حصول اطمینان از ترتیب تراکنش‌ها و صحت و همسانی تمام سوابق که در هر نسخه از گره‌های کامل بیتکوین نگه داری می‌شوند، به نام اثبات‌کار یا Proof of Work تنیجه گردید. این نوآوری بی‌مانند توسعه ساتوشی ناکاموتو صورت پذیرفت و با انتشار آن از سوی او به صورت عمومی و رایگان، در ابتدا مورد توجه گروهی از توسعه دهنگان نرم افزار و مهندسین مانند هال فینی قرار گرفت که اقدام به همکاری با ساتوشی ناکاموتو برای گسترش بیتکوین نمودند. لذا بیتکوین یک نرم افزار سری، اسرار آمیز باسته نیست. از ابتداء، تاکنون و برای همیشه به صورت آزاد در اختیار همگان قرار دارد و همه می‌توانند متن آن را مطالعه، بررسی و صحت سنجی نمایند. همانطور که مشاهده نمودید، بیتکوین به قصد اینکه یک پول سالم باشد طراحی شد و تأیید صحت نیل به این هدف هم از سوی تک تک افرادی که به صورت آزادانه آن را در این جایگاه پذیرفتند صورت گرفت. هیچ اجبار و اکراه و دستوری در کار نبوده است. اگر از دیدگاه تمام کسانی که بیتکوین را در قامت پول پذیرفته اند، بیتکوین حائز ویژگی‌های مورد انتظار نبود، و در ارائه‌ی این ویژگی‌ها قدرت، تاب آوری و قابلیت اتکای خود را در طول این سالها به اثبات نمی‌رساند، در این نقطه از زمان و در این مقال اصولاً در سپهر دهخی جمعی حضور نمی‌داشت و در موردش صحبتی نمی‌کردیم. بیتکوین یک قول موهوم و پوچ در آینده ممکن بر اعتماد نیست. بیتکوین یک حقیقت ملموس است که در مقابل تمام تهدیداتی که از زمان پیدایش بر آن وارد شده پیروز گردیده است.

یک از بخش‌های پازل فناورانه‌ی بیتکوین، زنجیره‌ی بلاک یا بلاکچین بوده است که احتمالاً از آن شنیده اید. نگارندگان این متن بر این باورند که تفکیک بخشی از یک منظومه و استفاده از آن خارج از پیوستار منظومه‌ی نخست، لزوماً امتداد معنایی و انتزاعی آن منظومه نخواهد بود و وجود مستقلی است در دست تفکیک گران که چه بسا بتواند به جنگ با منظومه‌ی مادر برانگیخته شود. نوآوری اصلی و تحول آفرین بیتکوین در هیچ یک از اجزای آن به صورت منفك و متمرکز قابل جستجو نیست. کالای پولی سالم غیر وابسته به یک نهاد مرکزی، برآیند تمام اجزای منظومه‌ی بیتکوین است. لیکن بسیاری به قسمتی از بیتکوین که به بلاکچین شهره شد پرداختند و از آن در حوزه‌های دیگری بهره جستند که هیچ ارتباطی با مقصود غایی بیتکوین نداشته است. نقیصه‌ای که از این رهگذر بر سپهر فکری برخی از ناظران حادث شد، تصور قرابت مفهومی بیتکوین با موجوداتی چون اتریوم، داج کوین و سایر هزلیات این عرصه بود. بر این نیستیم که به بررسی هزلیات مذکور پردازیم، لیکن مقام بیتکوین در این بحث به عنوان کالای پولی، هیچ قرابتی با سایر موجوداتی که از بخشی از بیتکوین منفك شدند ندارد. مسلمًا هزلیات مذکور می‌توانند به راحتی عرصه‌ی قمار، سوداگری و کلاهبرداری قرار گیرند و زمان نیز ثابت کرده است که بیشترین استفاده‌ی این هزلیات نیز در همین حیطه‌ها بوده است.

ما در این مجال از اینکه مفتون و مسحور فناوری قرار گیریم حذر می‌کنیم و سعی بر روحانی کاربرد بشری ابزار بر فناوری به کار برده شده در آن داریم. بدین روی است که قائل به تفکیک بنیادی بین بیتکوین و سایر آنچه به فناوری بلاکچین یا کریپتو شناخته می‌شود هستیم. آنچه بیتکوین در کنه خود از نظر فنی عرضه می‌دارد، یک سابقه‌ی تضمین شده با اصول ریاضی و رمزگاری، از تولید، انتقال و آخرين وضعیت مالکیت تمام بیتکوین‌های موجود است که به جای تجمیع در یک نقطه یا نهاد، در هر کامپیوتري که نسخه‌ای از گره کامل آن را در اختیار داشته باشد ذخیره می‌گردد و به صورت عمومی قابل صحت سنجی است. بدین طریق، بیتکوین بدون اتکا بر یک نهاد مرکزی مانند بانک مرکزی، کالای پولی در اختیار بشر قرار می‌دهد که فاصله‌ای بین ماهیت و تجلی آن وجود ندارد و تمام ویژگی‌هایی که از یک پول سالم مورد انتظار است را عرضه می‌کند.

۱- دوام: تا زمانی که حقیقت نسخه از اطلاعات زنجیره‌ی بلاک بیتکوین وجود داشته باشد، کل شبکه قابل بازیابی است و بیتکوین شما در دسترسستان خواهد بود.

۲- قابلیت جا به جای: شما می‌توانید بیتکوین خود را در هر زمانی، در هر مکانی، به هر مقدار که مایلید، به هر شخص دیگری که کاربر بیتکوین است انتقال دهید.

- ۳- قابلیت بخش پذیری: هر یک بیتكوین به ۱۰۰ میلیون ساتوشی قابل تقسیم است. یعنی با قیمت بیتكوین در روز نگارش این متن، یک ساتوشی ارزشی معادل ۶ تومان دارد. یعنی شما می توانید حقیقت با ۱۰۰۰ تومان هم صاحب بیتكوین شوید.
- ۴- یکسانی: بیتكوین ها یا ساتوشی ها، فرقشان فقط در مالکیت شان است. ساتوشی شما در اختیار شماست و ساتوشی دیگری در اختیار همان فرد. به جز این تفاوقي با هم ندارند.
- ۵- قابلیت شناسایی: شما می توانید با استفاده از یک کیف پول بیتكوین، مالکیت خود بر بیتكوین‌تان را مشاهده کنید و هرگاه در کیف پول خود تراکنش ورودی ثبت شده ای را مشاهده نمودید، مطمئن شوید که مقداری بیتكوین واقعی به شما منتقل شده است.
- ۶- عرضه محدود: تعداد کل بیتكوین هایی که وجود خواهند داشت، ۲۱ میلیون است و این مقدار قابل تغییر نیست. در نتیجه بیتكوین دچار تورم ابدی نمی شود.

به تابعیت از صحبت سنجی ویژگی های فوق مقایسه ای درجه ای اطمینان به تضمین ذاتی برآورده از طراحی بیتكوین در خصوص این ویژگی ها نسبت به سایر آنچه در این مقطع از تاریخ به پول می شناسیم است که معتقدیم بیتكوین تنها پول سالم عصر حاضر است.

لیکن بیتكوین در مقابل آنچه به بشر ارائه می کند، مطالبه ای بیتكوین آگاهی و هوشیاری تک تک ماست. بیتكوین توجه می طلبد و آزادی اعطای می کند. در نظام پول دستوری، مسئولیت نگه داری از ارزش را به یک شخص ثالث واگذار می کنیم. مسئولیت حفظ پولی که در بانک سپرده گذاری کرده ایم، بر عهده ما نیست. بر عهده بانک سپرده پذیر، بانک مرکزی و نظام حاکم است. ولی واگذاری این مسئولیت رایگان نیست. هزینه ای که برای این راحتی پرداخت می کنیم، نقصان در اصل امنی است که واگذارش نموده ایم. در منظومه ای فکری بیتكوین، آزادی در مقابل مسئولیت پذیری عرضه می شود. شما به عنوان یک شخص مسئول هستید که در مورد بیتكوین مطالعه کنید و خود را با اصولش آشنا سازید. مسئول هستید که اگر می توانید یک گره کامل بیتكوین را روی کامپیوتر خود راه اندازی کنید و مطمئن شوید که یک نسخه از اطلاعات بیتكوین را نگه داری می کنید. مسئول هستید که بدانید در فضای بیتكوین چه می گذرد، چه تهدیداتی بر آن ناظر است و چه تصمیماتی در حوزه ای توسعه آن گرفته می شود. در مقابل، می توانید اطمینان حاصل کنید که حاصل زمان و عمر خود را در پولی که مورد دست اندازی صاحبان قدرت است ذخیره نکرده اید تا به خسaran و تباہی محکوم باشید.

امنیت شبکه ای بیتكوین توسط اشخاصی مانند شما در گوشه کنار جهان تأمین می شود. شما می توانید با راه اندازی یک گره کامل، به این اشخاص بپیوندید و خود تمام سوابق بیتكوین را در کامپیوترا ن ذخیره و صحبت سنجی نمایید. در بیتكوین لازم نیست و نمی باشد به هیچکس اعتماد کنید. خودتان می توانید و می بایست هر چیزی را صحبت سنجی کنید. بیتكوین کسی را سانسور و تحریم نمی کند. بیتكوین فرقی بین نژادها، ملیت ها، عقاید و سوگیری های شخصی افراد قائل نیست. بیتكوین بر ضد تفتیش عقاید و تثبیت کننده ای آزادی های فردی است. بیتكوین همان پول سالم برآمده از فناوری های در دسترس عصر است که ریشه در ارتباط بین نقاط مختلف جهان دوانده است و مخرج مشترک دسترس پذیر در اختیار تک تک افراد بشر در هر نقطه ای که باشند قرار می دهد. از سیستان و بلوچستان تا آذربایجان غربی، از خوزستان تا خراسان، از ایران تا پرو و از چین تا ایالات متحده آمریکا، هر فردی قادر به استفاده از بیتكوین است و می تواند از طریق آن با هر فردی که بخواهد تعامل و معامله نماید. این یعنی یک پیوستار ارزش بین المللی که جریان آزاد اقتصادی، فارغ از جبر سیاسی و گغرافیایی را تضمین نموده و می تواند یک نظام اقتصادی صحیح، با تخصیص بهتر منابع نسبت به نظام دستکاری شده ای پول دستوری ارائه دهد.

در حال حاضر در برده ای قرار داریم که می توانیم با تحلیل اصول بیتكوین، به این نتیجه دست یابیم که تبدیلش به پول جهان روا محتموم است و بر این باوریم که آگاهی بخشی به احاد مردم در مورد بیتكوین، تضمین کننده ای آینده ای روشن تر برای هموطنانمان است و می تواند باعث التیام آلام ایشان که بخش اعظمی از آن ریشه در عدم دسترسی به یک پول سالم دارد گردد. لیکن این پنجره تا ابد به رویمان گشوده نیست و هر آینه ممکن است با پذیرش گستردگی، همگانی و نهایی بیتكوین در تمام دنیا، استفاده از این فرست برای هموطنانمان به غایت دشوار گردد و نتوانیم از ظرفیت های خدادادی موجود در کشورمان برای سهیم شدن در این پیگانه بافتار جهان روا ارزش بهره جوییم.

به دیدگاه بیشینه گرای خود در مورد بیتكوین در قامت پول سالم اذعان داریم و در پی پنهان کردن آن نیستیم. مسلماً پیشگاه افکار عمومی پذیرای سایرین خواهد بود که مدعی ارائه ای یک کالای پولی سالم به جامعه با استفاده از هر چیدمانی هستند. لیکن به عنوان نگارندهگان متن حاضر، به هیچ پدیدار دیگری که بتواند در تمرکز بر ارائه ای پول سالم با بیتكوین هماورده کند دست نیافتیم. ضمن تقدیم به اصل آزادی بیان که در نگاهمان بیتكوین یکی از اجزای تسهیل گر تضمین آن در این زمانه است، بر این باوریم که تسری مفهوم کالای پولی با تعریفی که ذکرش رفت، به پدیده هایی که حائز ویژگی های آن نیستند، به قصد تظاهر به شمول، فرآگیری و کسب حمایت طرفداران پدیده های پیش گفته، نوعی فریب و نقض غرض خواهد بود که از آن بر حذریم.

آنچه ذکر شد، پیام و ارزش غایی بیتکوین است. آگاهیم که نتوانسته ایم به صورت کامل و دقیق این ارزش را تبیین کنیم و نقاط فنی چگونگی ارائه‌ی این ارزش را به بحث گذاریم. لیکن خود را متعهد می‌دانیم که به مرور زمان و در تعاملات آینده، به شکافتن این حوزه‌ها بپردازیم تا هرگونه شک و شبه‌جای خود را به اطمینان ناشی از بررسی مستقل از سوی مخاطبانمان دهد.

چرا بانک‌های مرکزی به سراغ ارزهای دیجیتال خود رفته‌اند

جواب کوتاه این است: برای مقابله با بیتکوین.

از آنچه ذکر شد در بخش‌های پیش‌رفت، به تفاوت ماهوی بیتکوین و پول دستوری پی بردیم. بیتکوین به تنها‌ی می‌تواند توانایی دخالت نظام سیاسی در بافتار ارزش به منظور فساد آن و تباہی آحاد جامعه را مختل کند. از این رو است که نظام‌های سیاسی نیز به جنبش افتاده‌اند و به ناگهانی فناورانه‌ای را از ایشان که در طول تاریخ ساکنان دائمی قله‌های رخوت بوده اند شاهدیدم.

ابزار اعمال حاکمیت نظام‌های سیاسی بر بافتار ارزش و پیوستار صحت اقتصادی، بانک‌های مرکزی‌اند. دولت‌های در اقصی نقاط جهان با دستکاری میزان عرضه‌ی پول، نسبت به اعمال تصمیمات سیاسی خود در نظام اقتصاد اقدام می‌کنند. قربانیان دائمی چنین دست اندازی‌هایی نیز همواره ملت‌ها بوده‌اند. تاکنون هیچ‌گاه چنین حریف قدری مانند بیتکوین، برای بازپس‌گیری سلامت پول در مقابل دولت‌ها قد بر زیارتمندی بود که بتواند با ارائه‌ی یک پول بی‌نیاز به تضمین خارجی، زمینه‌ی تفکیک بین حاکمیت و پول را فراهم کند. این یک موقعیت تکینه در تاریخ بشر است.

راهبردی که بانک‌های مرکزی برای مقابله با بیتکوین برگزیدند، یک جنگ شناختی است که حائز مولفه‌های زیر می‌باشد:

- ۱- تظاهر به ازلى و ابدى بودن مشروعيت خودساخته‌ی پول دستوری.
- ۲- تظاهر به اينکه نظام پول دستوري، گامی تمامى در سير پول بوده است.
- ۳- القاى اينکه دست اندازى نظام‌های سیاسی در سلامت پول، اصولا زمينه ساز رشد اقتصادی بوده است.
- ۴- القاى اينکه تورم عامل پوياي اقتصاد است و پول غير تورمي باعث رکود می‌گردد.
- ۵- تلاش برای ايجاد جايگاه طبقه بندي زيانى و ذهنی مشتبه که در آن يك نام توصيف گر همزمان بيتکوين و موجودات ديگري است که ذكرشان رفت. از اين دست طبقه بندي‌های مشتبه می‌توان به كريپتو، رمزارز، رمزداری و رمزارزش اشاره نمود.
- ۶- تلاش برای هويت بخشی هماوردانه با بيتکوين به قسمتی از منظومه‌ی بيتکوين تحت نام بلاکچين و تسری نوعی هرزفکری در اين بخش از فناوري بدون توجه به مقصود و محتواي اصلی، برای بهره‌گيري از آن جهت ايجاد موجودی که دقیقاً ضد هر آن چيزی است که بيتکوين نويده است.
- ۷- انحراف افکار عمومی از مقصود بيتکوين به تجلیات فناورانه‌ای مثل قراردادهای هوشمند به منظور مشروعيت بخشی به پدیده‌هایی که قصد دارند برای مبارزه با بيتکوين بر جامعه تحمل کنند.
- ۸- ايجاد سردرگمی برای جامعه به منظور مشتبه سازی و تخريب تقدم و تاخر ارزشی ابزار، هدف، کارکرد و کاربرد.

نتیجه‌ی این جنگ شناختی، چيزی است که به اسم ارز دیجیتال بانک مرکزی، رمزارز بانک مرکزی و یا CBDC به جوامع عرضه شده است. این ارز دیجیتال، باز تجلی همان پول ناسالم در یک چارچوب فناوري دیگر است و ارزش افزوده‌ای مضایف بر آنچه هم اکنون در دسترس جوامع است به همراه نمی‌آورد. چه آنکه حق گستره و عمق دست اندازی حکومت‌ها بر آزادی‌های مالی آحاد جامعه را افزون خواهد کرد و همین باقی مانده‌ی اختیارات مردم را نیز از ایشان سلب خواهد نمود.

ارز دیجیتال بانک مرکزی، پولی است که عملاً یگانه مرجع نهایی نگه داری آن، بانک مرکزی است و نیازی به بازيگران دیگری در یک زیست بوم برای پخش و استفاده از آن وجود ندارد. عملاً استفاده کنندگان از ارز دیجیتال بانک مرکزی، مشتری بانک مرکزی هستند، هرچند در ظاهر به بانک‌های تجاری مراجعه کنند. بیایید ویژگی‌های پول را در ارز دیجیتال بانک مرکزی ارزیابی کنیم:

- ۱- دوام: اطلاعات ارز دیجیتال بانک مرکزی، در نسخ محدودی وجود دارد که نزد بانک مرکزی و بانک‌های متولی نگه داری می‌شوند. با بيتکوين مقایسه کنید که هزاران نسخه از اطلاعاتش در گوش و کنار جهان در دست افرادی همچون شما ذخیره شده است.
- ۲- قابلیت جا به جای: زمان جا به جایی، میزانی که مجاز به جا به جایی هستید، مکان انجام تراکنش، مقصدی که می‌خواهید پولتان را به آن منتقل کنید، همه و همه منوط به تایید بانک مرکزی است. همچنین بانک مرکزی در اساس خواهد توانست مستقلانه نسبت به انجام تراکنش روی پول شما اقدام کند.
- ۳- قابلیت بخش پذیری: قاعده‌تا به اندازه‌ی یک ریال.
- ۴- يكساني: ریال‌های دیجیتال يكسانند درست مانند ریال‌هایی که در اینترنت بانک خود به آن دسترسی دارید.

- ۵- قابلیت شناسایی: احتمالاً از طریق کیف پول حضانی است و اختیار آن را با بانک خود و بانک مرکزی شریکید، می توانید از وجود دارایی خود مطمئن شوید.
- ۶- عرضه‌ی محدود: مانند ریال، فاقد عرضه‌ی محدود است و بنا بر صلاحیت نظام سیاسی منتشر شده و منجر به تورم می شود.

با وصف فوق، سوال نخستی که در کالبدشکاف پول دیجیتال بانک مرکزی رخ می نماید، این است که آیا این موجود در اساس پول است یا خیر. البته این سوال فارغ از فناوری به کار رفته، در مورد تمام پول های دستوری رایج نیز پا بر جاست. از نظر نگارندگان، پول دستوری همانطور که شرح داده شد فاقد ویژگی های یک پول سالم است و در مواجهه با یک پول سالم، محاکوم به شکست است.

بانک های مرکزی ادعایی کنند که برای مسائلی همچون کمک به فناوری های مالی (فینتک) یا شمول مالی به سمت طراحی پول دیجیتال می روند. نظر خواننده‌ی آگاه را به این مهم جلب می کنیم که در حال حاضر نیز بخش عمده‌ی پول رایج در اختیار شما به صورت دیجیتال بوده و در نظام بانکی زنده است. چه کارکردی در زمینه‌ی فناوری مالی با شمول مد نظر بانک های مرکزی است که در همین وضع موجود قابل پیاده سازی در بستر اپلیکیشن های مانند اینترنت بانک یا سایر برنامه هایی از این دست نیست؟ اگر شما هم اکنون برای انجام تراکنش های مالی به شبکه‌ی اینترنت دسترسی ندارید، با راه اندازی ریال دیجیتال هم تفاوت در وضعیتتان ایجاد نمی گردد.

بانک های مرکزی مکرراً به موضوع قراردادهای هوشمند در این حوزه اشاره می کنند. نکته‌ی قرارداد های هوشمند این است که می توانند در فضایی مستقل از حضور و نحوه‌ی عمل یک نهاد مرکزی، تراکنش هایی را بر مبنای توافقات مشارکت کنندگان در قرارداد که در قالب کدهای کامبیوتروی ثبت شده اند به اجرا گذارند. حال آنکه طراحی ارزهای دیجیتال بانک مرکزی و به عنوان مثال ریال دیجیتال، اصولاً یک طراحی مت مرکز است که سعی دارد خود را در قالب صوری عدم تم مرکز عرضه نماید. به همین نظام جاری پولی و بانکی در کشورمان توجه نمایید. بانک مرکزی نهاد اصلی این نظام و محل نگه داری یک ترازنامه‌ی اصلی است که حساب های بانک های تجاری در آن نگه داری می شود. بانک های تجاری عملاً زیرحساب های بانک مرکزی هستند که به ثبت و نگه داری حساب اشخاص می پردازند. در ریال دیجیتال، بانک مرکزی مجدداً صاحب مطلق دفتر اصلی است و نسخه هایی از آن را در اختیار بانک های متولی قرار می دهد. هرگونه ثبت تراکنش در این دفتر هم اجباراً در قالب هر آنچه بانک مرکزی حکم کند ممکن است. مشاهده می کنید که عملاً به همراه قرار دادن تم مرکز زدایی، تم مرکز شدیدتر هم شده است. اینجاست که عمق این جنگ لمس می شود. بانک های مرکزی بخشی از منظومه‌ی فناورانه‌ی بیتکوین را منفک کرده اند و با تردستی، آن را بر ضد هر آنچه بیتکوین ارائه می کند به کار بردند اند.

اگر بیتکوین نوید دهنده‌ی آزادی فردی است، ارز دیجیتال بانک مرکزی موجب تنگ تر شدن یوگ پول ناسالم برگردان جامعه خواهد شد. اگر بیتکوین ضد سانسور و تحریم است، ارز دیجیتال بانک مرکزی امکان حذف افراد جامعه را از بافتار تعامل اقتصادی به صورت مطلق در اختیار بانک مرکزی و حکومت قرار خواهد داد. اگر بیتکوین باعث وصل شدن ملت ها به واسطه‌ی تسهیل روابط اقتصادی می شود، ارز دیجیتال بانک مرکزی باعث حصر ملت ها، ایجاد شکاف، سوگیری و مخاصمه خواهد شد. اگر بیتکوین از تک تک ما بیداری، آگاهی و مسئولیت پذیری طلب می کند، ارز دیجیتال بانک مرکزی مشوق غفلت، تبعیت بی چون و چرا و عافیت طلبی محکوم به زوال و انحطاط است.

آنچه از هموطنان عزیzman در بانک مرکزی انتظار داریم، اعلام اولویت هایی است که بر اساس قانون پولی و بانک کشور، ذیل ماده (۱۰) قانون مذکور بر عهده ایشان گذارده شده است. مگر نه این است که حسب بند (ب) ماده پیش گفته، یکی از اهداف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، حفظ ارزش پول است؟ گمان می کنیم این هدف در طی سالیان به هیچ وجه برآورده نشده است. ایرادی بر هموطنان عزیzman در بانک مرکزی وارد نیست. این طبیعت پول دستوری است که به ورطه‌ی بی ارزشی، فساد و تباہی افتاده و جامعه را نیز با خود به قهقرای اضطراب و فروپاشی توری بکشاند. سوال این است که در این برده که یک پول سالم در سطح بین المللی ظهور نموده است، چرا با بینش ژرف، دوراندیشی و شجاعت در بازگشت به اصول بنیادی، زمینه‌ی بهره مندی کشورمان را از این فرصت فراهم نسازیم.

درست است که بیتکوین در این زمان هنوز به یک پول جهان روا و همه گیر تبدیل نشده است. لیکن قدرت تحلیل دقیقاً در همین زمان است که به کار می آید. در صورت نهایی شدن و تکمیل این گذار، اصولاً فرصت از دست رفته است. در این مقطع، گزینش راه مبارزه با بیتکوین به جای درک، همراهی و آمادگی برای گذار در ابرانگاره ها، فرصت سوزی و خلاف منافع ملی در میان مدت و بلندمدت است. یک پول سالم قابل توقف یا تحديد نیست. فارغ از قضایت ها، از سوی مردم پذیرفته خواهد شد. دقیقاً به این علت که برای ارائه‌ی ارزش خود به هیچ کس یا هیچ چیزی جز خود محتاج نیست.

بررسی سند ریال دیجیتال

همانطور که ذکر شد، علت نپرداختن نعل به نعل به سند ریال دیجیتال، این بود که منظومه‌ی تحمیلی این سند، خواننده را از پرداختن به موضوع بنیادی پیش رو غافل می‌کند. سند مذکور موضوعی را در لایه‌های طراحی مورد بحث قرار می‌دهد که اساسش مورد مناقشه است. همچنین این سند بدون استفاده از دیدگاه‌هایی که در خصوص اصل موضوع طرح می‌شوند، به صورت انحصاری از ارجاعاتی استفاده می‌کند که به صورت پیشینی هم جهت با مفروضات اساسی تهیه کنندگان سند ریال دیجیتال هستند. سند مذکور سعی نموده چنین القا کند که از آنجاکه از منابع مختلف استفاده نموده است، تصویری که ارائه می‌نماید، تصویری پذیرفته شده، مشروع، مطالعه شده و رایج در جهان است. لیکن نگاهی ساده به ارجاعات این سند به وضوح تعارض منافع فاحشی را آشکار می‌سازد. در سند "ریال دیجیتال" از ۲۸ ارجاع یا رفرنس استفاده شده است. در جدول زیر، خاستگاه نگارندگان ارجاعات مذکور را بررسی می‌کنیم:

ردیف ارجاع	نام ارجاع	نهادی که نویسنده‌اند وابسته اند	آیا نهاد مذکور تمکنگراست؟	آیا این نهاد با بیتکوین تعارض دارد؟
۱	The rise of digital money	صندوق بین المللی پول	بله	بله
۲	Designing Central Bank Digital Currencies	صندوق بین المللی پول	بله	بله
۳	Assessing the Impact of Central Bank Digital Currency on Private Banks	فرال رزرو سن لوئیز (بانک مرکزی آمریکا)	بله	بله
۴	E-krona design models: pros, cons and trade-offs	سورگیس ریکسبانک (بانک مرکزی سوئد)	بله	بله
۵	The technology of retail central bank digital currency	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۶	Rise of the Central Bank Digital Currencies: Drivers, Approaches and Technologies	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۷	Central Bank Cryptocurrencies	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۸	Committee on Payments and Market Infrastructures Central bank digital currencies	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۹	A digital Ruble	بانک مرکزی روسیه	بله	بله
۱۰	Central Bank Digital Currency: functional scope, pricing and controls	بانک مرکزی اروپا	بله	بله
۱۱	impending arrival- a sequel to the survey on central bank digital currency	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۱۱	Legal Aspects of Central Bank Digital Currency: Central Bank and Monetary Law Considerations	صندوق بین المللی پول	بله	بله
۱۲	Implications of digital currencies for bank balance sheets and strategy	دیلویت، شرکت حسابداری و مشاور مدیریت.	بله	به طور مستقیم خیر
۱۳	Central Bank Digital Currency: an innovation in payments	آر. ۳. شرکتی است که تکنولوژی ارزهای دیجیتال بانک مرکزی را تأمین می‌کند.	بله	به طور مستقیم خیر
۱۴	Discussion Paper: Central Bank Digital Currency, Opportunities, Challenges and Design. Future of Money	بانک مرکزی انگلستان	بله	بله
۱۵	Central bank digital currency	بانک مرکزی کنیا	بله	بله
۱۶	Central bank digital currencies. putting a big idea into practice	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۱۷	Bank Market Power and Central Bank Digital Currency: Theory and Quantitative Assessment	بانک مرکزی کانادا	بله	بله

ردیف ارجاع	نام ارجاع	نهادی که نویسنده‌گان به آن وابسته‌اند	آیا نهاد مذکور تمرکزگرا است؟	آیا این نهاد با بیتکوین تعارض منافع دارد؟
۱۸	Bank Market Power and Central Bank Digital Currency: Theory and Quantitative Assessment	بانک مرکزی کانادا	بله	بله
۱۹	Digital Currencies: A Toolkit for Central Banks. Economic and Financial Analysis	بانک ING هلند. متن در مورد یندی است که مجمع جهانی اقتصاد، معروف به داووس منتشر کرده است.	بله	بله
۲۰	Are Central Bank Digital Currencies (CBDCs) the Money of Tomorrow?	دیلویت، شرکت حسابداری و مشاور مدیریت.	لزما خیر	به طور مستقیم خیر
۲۱	Central bank digital currencies — design principles and balance sheet implication	بانک مرکزی انگلستان	بله	بله
۲۲	Central Bank Digital Currency: Stability and Information	دانشگاه راتجرز (نیوجرسی) و دانشگاه برن (سوئیس). نگارنده‌گان از همکاری مشارکت کنندگان در همایش‌های بانک مرکزی سوئیس، بانک مرکزی سوئیس و بانک مرکزی کانادا تشرک کرده اند.	لزما خیر	به طور مستقیم خیر
۲۳	Central Bank Digital Currency Policy-Maker Toolkit	مجموع اقتصاد جهانی معروف به داووس	بله	بله
۲۴	Broadening narrow money: monetary policy with a central bank digital currency	بانک مرکزی انگلستان و بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۲۵	Comparing means of payment: what role for a central bank digital currency	فردرال رزرو (بانک مرکزی آمریکا)	بله	بله
۲۶	More than an intellectual game: exploring the monetary policy and financial stability implications of central bank digital currencies	بانک مرکزی اروپا	بله	بله
۲۷	Speech by Yves Mersch	بانک مرکزی اروپا	بله	بله
۲۸	استفاده از فناوری بلاکچین در بازار پول و سرمایه: گزارش سیاستی	پژوهشکده پولی و بانکی که خود را "بازوی تحقیقاتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیک بر مخاطرانی که در این سند تصویر شد آگاه است. سرگشتبگ در وادی جزئیات فنی و ارائه‌ی جانبدارانه‌ی یک موضوع، هنگامی که اصل موضوع مشتبه است، نتیجه‌ی سازنده‌ای به دنبال نخواهد داشت. از ایشان تقاضا داریم با ایستادگی بر منافع مردم و جلوگیری از ایجاد زمینه‌ی سلب آزادی ملت، دین خود را به هموطنانشان ادا نمایند.	بله	بله

همانطور که مشاهده نمودید، اکثر قریب به اتفاق ارجاعات استفاده شده، محصول نهادهای هستند که هدفشان یا دلیل وجودیشان حفظ نظام پول دستوری است. چگونه انتظار داریم که چنین نهادهایی به مقابله با علت وجودی خود بrixیزند. از هموطنان عزیزمان در بانک مرکزی انتظار داریم تعهد به مردم را سرلوحه امور قرار داده و از گام نهادن در مسیر نقض منافع مردم حذر کنند. مسلماً بدنه‌ی کارشناسی و مدیریتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیک بر مخاطرانی که در این سند تصویر شد آگاه است. سرگشتبگ در وادی جزئیات فنی و ارائه‌ی جانبدارانه‌ی یک موضوع، هنگامی که اصل موضوع مشتبه است، نتیجه‌ی سازنده‌ای به دنبال نخواهد داشت. از ایشان تقاضا داریم با ایستادگی بر منافع مردم و جلوگیری از ایجاد زمینه‌ی سلب آزادی ملت، دین خود را به هموطنانشان ادا نمایند.

اظهارات خلاف واقع در سند ریال دیجیتال متواترند. به عنوان مثال در جایی از سند، القا می‌شود که ریال دیجیتال از طریق ایجاد یک فناوری موازی پرداخت، تاب آوری نظام پرداخت کشور را افزایش می‌دهد. حال آنکه بر تمام فعالان کنونی نظام مالی کشور، مبرهن است که عملای زیرساخت اصلی نظام پرداخت کشور در شرکت خدمات انفورماتیک متمرکز است و شرکت مذکور هم نقاط شکست مشخصی دارد که به لطف انحصار، خطرناک تر شده اند و به هر محصول ارائه شده از سویش نیز تسری خواهند یافت. این انحصار و تمرکز طلبی خود یک رفتار برآمده از تعارض منافع ناشی از سهامداری بانک مرکزی در شرکت ملی انفورماتیک است که در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به شماره مسلسل ۱۸۳۸۰ نیز مورد اشاره قرار گرفته است.

چنگ اندازی های تمدنی سند ریال دیجیتال به مبحث اقتصاد دیجیتال مایه‌ی تأسف بوده و بیشتر به التماسهای برای الصاق خود به موضوعی موهوم برای کسب مشروعيت شبیه است. از یک سو فعالان کنونی عرصه‌ی فناوری تأیید خواهند کرد که جدی ترین مانع بر راه پیشبرد محصولات ایشان، بانک مرکزی است و از سوی دیگر هر ذهن آگاهی بر این امر واقف است که دیدگاه مبتنی بر کنترل وجود ایشان که در ریال دیجیتال متبلور است، در تضاد با یکپارچگی و پیوستگی مورد نیاز با بازارهای جهانی برای پیشرفت شرکت‌های فناور داخلی در رقابت با همتایان بین المللی به هدف بهبود کیفیت زندگی هموطنانمان قرار دارد. ریال دیجیتال همان مصیبی که با خودروسازان داخلی بر ملت تحمل شد را در جریان عصی نظام اقتصادی باز تولید خواهد نمود که عواقبی به شدت سهمگین تر نسبت به فساد صنعت خودروسازی برای تک افراد جامعه به دنبال خواهد داشت.

بررسی سند ریال دیجیتال از جهت فنی، اشتباهات فاحشی را آشکار می‌سازد که برای تسهیل نکردن شکل‌گیری این موجود، از ذکر آن امتناع می‌کنیم. لیکن هشدار می‌دهیم که در صورت اجرای این سند، نقص‌های فنی و امنیتی فراوانی برای سواستفاده‌ی عناصر متخاصم وجود خواهد داشت که در ترکیب با نو بودن این فناوری برای ارگان‌های حاکمیتی و هموطنانمان، منجر به رویدادهای مهلکی خواهد شد. رخدادهایی مانند از دسترس خارج شدن سیستم، قراردادهای هوشمند متخاصم به منظور ایجاد دسترسی نامشروع به دارایی‌ها، نشت اطلاعات افراد در بازار سیاه اینترنت و دسترسی عناصر متخاصم به این اطلاعات به منظور پایش گزینشی افراد و هدف قراردادن ایشان، استفاده از رمزنگاری‌های خام دستانه یا استانداردهای هک شده یا مبتلا به درهای پشتی که باعث بی اعتباری کلیه تراکنش‌ها خواهد شد، از نمونه‌هایی است که انتظار داریم در صورت اجرای این سند مشاهده شود. توجه نمایید که اصولاً تجمعی فهی عمیق از رمزنگاری، سیستم‌های نامت مرکز در حوزه‌ی کالای پولی و ماهیت پول، در حال حاضر به پشتیبانی از هیچ پدیده‌ای جز بیتکوین منتظر نمی‌گردد. افتراق از این نتیجه‌گیری، مستلزم نقص در یک از ارکان پیش‌گفته‌یا تعمد در ایجاد اخلال در نظام اقتصادی کشور است. مسلمانهای نوافصی که ذکر شد در دوره نخست و پاکیزی این موجود نهان خواهد ماند و پس از جشن پیروزی عناصر طرفدار و نفوذ این موجود در ریشه‌های نظام اقتصادی کشور، همچون اسب تروا به کار بسته خواهند شد. شایسته است نهادهای مسئول در این اتفاق وظیفه‌ی میهنه خود با هوشیاری تمام چگونگی برآمدن این سند را بررسی نموده و از نفوذ عناصر مخرب در تار و پود تصمیم‌گیری کشور ممانعت نمایند. آنچه سعی شده به واسطه‌ی جریان فکری مولد ریال دیجیتال در قالب توهمندی مانند "ثبت حاکمیت ریال" به نظام سیاسی کشور فروخته شود، در کنه خود یک حفره‌ی امنیتی مهلک در نظام اقتصادی بوده و باعث خنثی سازی فرصت مشارکت کشور در یک بافتار ارزش جهان روا می‌گردد. توجه نمایید که این فقره، موضوعی نیست که بتوانیم از آن به سلامت عبور کنیم. ریال دیجیتال یک محصول فناورانه نیست. بلکه ابزاری برآمده و در خدمت یک نحله‌ی فکری است. هشدار می‌دهیم که این نحله‌ی فکری، با استفاده از ناآگاهی مسئولین تصمیم‌گیر یا فساد ایشان، به دنبال تعمیق شکاف اقتصادی - اجتماعی - سیاسی موجود در جامعه به قصد فروپاشی است.

بررسی قانونی ریال دیجیتال

از دیدگاه قانونی، ایجاد ریال دیجیتال منجر به نقض صریح اصل بیست و پنجم قانون اساسی خواهد شد. این اصل چنین اشعار می‌دارد:

"بازرسی و نرساندن نامه‌ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخابرات تلگرافی و تلکس، سانسور، عدم مخابره و نرساندن آنها، استراق سمع و هرگونه تجسس ممنوع است مگر بحکم قانون."

راه اندازی ریال دیجیتال زیرساختی در اختیار بانک مرکزی قرار خواهد داد که در آن قادر خواهد بود بدون نیاز به احکام قضایی، اقدام به پایش و تجسس در امور هر فرد ایرانی نماید. توجه نمایید که هنگامی که امکان تجسس در تراکنش‌های مالی استفاده کنندگان برای بانک مرکزی فراهم باشد، عیناً همین امکان برای تمام بانک‌هایی که نسخه‌ای از دفترکل را در اختیار دارند نیز مهیا خواهد بود. همان امکان، در اختیار هر فرد یا نهادی که موفق به نفوذ در هریک از این سیستم‌ها گردد نیز فراهم است. عقل سليم حکم می‌کند که به جای مقابله با مفسد، از ایجاد زمینه آن جلوگیری نماییم.

از سوی دیگر ریال دیجیتال به وضوح ناقص قاعده‌تسلیط است که بیان می‌دارد: «انَّ النَّاسَ مُسْلَطُونَ عَلَىٰ إِمَوَالِهِمْ». با راه اندازی ریال دیجیتال، عملاً کلیه ساحت‌های تسلط افراد بر پول خود، با اعطای اختیار ایجاد قیود دلخواه بر نحوه‌ی استفاده از پول به بانک مرکزی، ساقط خواهد شد. در واقع آنچه به نام ریال دیجیتال در اختیار افراد قرار خواهد گرفت، ماهیتی بیش از یک کوپن خواهد داشت که دارنده مجبور به مبالغه آن طبق شرایط تحمیلی بانک مرکزی خواهد بود. بانک مرکزی در سند ریال دیجیتال سعی نموده با القای این همانی اسکناس و ریال دیجیتال، این واقعیت را پنهان نماید. در حالی که ریال دیجیتال از لحاظ رعایت قاعده‌تسلیط، دقیقاً در مقابل اسکناس قرار دارد.

در چارچوب مشتبه ارائه شده از سوی بانک مرکزی در سند ریال دیجیتال، تناقضات جدی آشکار است. به عنوان مثال، طبق بند (ب) ماده (۴) قانون پولی و بانکی کشور، "بانک مرکزی ج.ا. ایران در قبال سرفت یا فقدان یا از بین رفتن اسکناس‌ها و سکه‌های فلزی در دست اشخاص هیچ‌گونه تعهد و مسئولیتی نخواهد داشت". حال با جمع اصل قانونی مذکور و جمله‌ی نخست بخش

(۳-۸) سند ریال دیجیتال و ماده (۱۴) مقررات انتشار رمزریال، به این نتیجه می‌رسیم که بانک مرکزی در صورت از دست رفتن ریال دیجیتال افراد که عملاً محملی جز زیرساخت‌های بانک مرکزی برای نگه داری ندارد، هیچ تعهدی مقابل مالباختگان نخواهد داشت. این موقعیت مضحک، ناشی از بی‌ربطی ذاتی دو پدیده‌ی اسکناس و ریال دیجیتال است. اسکناس مشمول قاعده‌ی بود و تحت تصرف، تسلط و اقتدار شخص دارنده قرار دارد. لیکن ریال دیجیتال حائز هیچ کدام از موارد برآورزنه‌ی وقوع ید برای اشخاص استفاده کننده نیست. در واقع ریال دیجیتال در ید بانک مرکزی قرار دارد نه افراد. با این وصف مسلم است که کسی جز آنکه اسکناس را در اختیار دارد مسئول محافظت از آن نیست. دقیقاً عکس این موقعیت بر ریال دیجیتال روا است. مالک و صاحب ید بانک مرکزی خواهد بود ولی مسئول محافظت شما خواهید بود و بانک مرکزی در صورت فقدان دارائی شما نیز پاسخگو نخواهد بود. توجه نمایید که در اساس، ریال دیجیتال متعلق به شما نیست. مالک ریال دیجیتال، بانک مرکزی است. شما صرفاً به نمایندگی از حق مالکیت پیشینی ای که به این موجود منتقل نموده اید، خواهید توانست درخواست استفاده را جهت بررسی، قبول یا رد به بانک مرکزی ارائه نمایید.

منکر نیاز به دخالت دولت در رخدادهای شکست بازار یا تأمین به اصطلاح "کالاهای عمومی" نیستیم، لیکن به هیچ وجه توانایی نقش آفرینی دولت به نفع مردم را مستلزم سیطره‌ی بی‌چون و چرای دولت بر تمام ابعاد زیست فردی و جمعی ملت نمی‌دانیم. اجرای ریال دیجیتال، به حذف رکن جمهوریت از نظام سیاسی کشور خواهد انجامید. ریال دیجیتال قدرت مطلقی در تجسس در امور شخصی شهروندان، اعمال سلیقه و نظر در امورات و احوالات ایشان و سلب حقوقشان در اختیار حاکمیت قرار خواهد داد که تاکنون بی‌سابقه بوده است و اصولاً بر طرف کننده‌ی هرگونه نیاز حاکمیت به تعامل با شهروندان و زمینه ساز ظهور قدرتی طاغی و مسلط در مقابل مردم خواهد شد. بر پاسدارندگان حقوق اساسی جمهور فرض است که با هرچه دارند در مقابل چنین رخداد نحسی ایستادگی نمایند.

با ریال دیجیتال چه آینده‌ای در انتظار است

اگر ریال دیجیتال در کشورمان ایجاد و تثبیت شود، تمکن پولی به بیشترین حد ممکن خواهد رسید و آزادی‌های فردی نخست در اعمال حق مالکیت فردی بر پول و سپس سایر عرصه‌های بروز حق مالکیت به صورت کامل از دست خواهد رفت. توجه فرمایید که با طراحی ارائه شده در سند ریال دیجیتال، زمان، مکان، مقدار و مقصد هر تراکنش می‌باشد مورد تأیید بانک مرکزی قرار گیرد. حتی فراتر از این، اصولاً تراکنشی که در قیود بانک مرکزی از هر جهت نگنجد، امکان ایجاد نخواهد داشت. بانک مرکزی خواهد توانست با اعمال محدودیت در این شبکه‌ی متمرکز، تعاملات مالی را با دقت مدیریت نماید. از سوی دیگر بانک مرکزی تبدیل به دانای کل در خصوص تمام تراکنش‌های شخصی مالی تمام افراد جامعه خواهد شد. این مجموعه اطلاعات، به همراه بهره‌گیری از فناوری هوش مصنوعی، این توانایی را به بانک مرکزی خواهد داد که نسبت به گروه بندی افراد جامعه اقدام نماید. همچنین بانک مرکزی با مرتبط نمودن هویت و اطلاعات تراکنش‌ها خواهد توانست نسبت به پیش‌بینی رفتارهای هر فرد و همچنین شناسایی گروه‌های وابستگان، دوستان و خانواده اقدام نماید. در نتیجه بانک مرکزی عملاً به یک نهاد اطلاعاتی و امنیتی آگاه و مسلط بر تک افراد جامعه بدل خواهد شد و قدرتی فراتر از تصور خواهد داشت. تصویری که از توانایی مهلک برخاسته از ترکیب هوش مصنوعی و اطلاعات مالی ارائه می‌دهیم بر مبنای دانش عملی نگارندگان از حوزه‌ی هوش مصنوعی است. چنین سو استفاده‌ای از اطلاعات مالی افراد، حتی نیاز به امکانات پیچیده یا سرمایه‌گذاری کلان هم نخواهد داشت و هر شخصی قادر خواهد بود با اندک مطالعه در باب ابزارهای هوش مصنوعی، اقدام به استخراج این معانی نماید.

واضح است که اصولاً بانک مرکزی از ارائه‌ی این تصویر حذر نموده و از سوی اعوان و بیمانکاران خود سعی در کوچک نمایی دامنه اثر ریال دیجیتال دارد. لیکن موضوع مهم در تحلیل موقعیت، نمایش حالات حدی ای است که قابلیت رخداد دارند. اینکه بخواهیم نحوه‌ی استفاده از قدرت نامحدود را به خیرخواهی یک نهاد واگذار کنیم، نتیجه‌ای جز خسaran در بر نخواهد داشت. به این نکته توجه نمایید که در صورت راه اندازی ریال دیجیتال، فقط و فقط یک نهاد خودمختار در زمینه‌ی پول وجود خواهد داشت و تمام واسطه‌های حذف خواهند شد. شما خود یکی از همان واسطه‌های حذف شده خواهید بود. اراده‌ی شما بر پول تان فقط زمانی جاری خواهد شد که در محدوده‌ی تعیین شده توسط بانک مرکزی باشد. پیوستن به این نظام، دیگر یک امر انتخابی نخواهد بود. شما یا تن به عضویت در این نظام متمرکز و جبار می‌دهید و امکان استفاده از پول جاری کشور برایتان ایجاد می‌گردد، یا از چرخه‌ی پولی کشور به صورت کامل حذف می‌شوید. کافی است برای نمونه‌ای کوچک، زمانی را به یاد آورید که برای یک روز یا حتی یک ساعت خدمات اینترنت بانک یا کارت بانکی تان از دسترس خارج شده بوده است. همان حالت می‌تواند تبدیل به وضعی دائمی برای هر کسی که بانک مرکزی صلاح داند گردد.

در حالت حدی، وقوع چنین رخدادهایی مورد انتظار و محتمل خواهد بود:

- ۱- به تدریج تمام انواع دیگر ریال مانند اسکناس کاغذی و حساب‌های افراد در بانک‌های تجاری کم رنگ یا حذف می‌شوند.
- ۲- هیچ تراکنشی بدون تایید مستقیم بانک مرکزی صورت نمی‌گیرد.

- ۳- بانک مرکزی به صورت غیر قابل خدشه و یکپارچه به تمام مبادی و مقاصد تراکنش‌ها آگاه خواهد بود.
- ۴- بانک مرکزی می‌تواند با تحلیل تراکنش‌ها از روابط شخصی شما و الگوهای رفتاریتان آگاه شود و به سادگی با استفاده از هوش مصنوعی نسبت به شناسایی و طبقه‌بندی افراد اقدام کند و ایشان را برای خارج نمودن از چرخه‌ی ارتباطات مالی هدفگیری نماید.
- ۵- بانک مرکزی به راحتی می‌تواند شما را از انجام تراکنش در زمانی که نمی‌خواهد منع کند.
- ۶- بانک مرکزی به راحتی می‌تواند شما را از خرید چیزی که نمی‌خواهد منع کند.
- ۷- بانک مرکزی به راحتی می‌تواند شما را از دیریافت خدمتی که نمی‌خواهد منع کند.
- ۸- بانک مرکزی به راحتی می‌تواند شما را از خرید هنگامی در مکان خاصی هستید منع کند.
- ۹- بانک مرکزی می‌تواند تعامل مالی شما را با یک شخص به خصوص قطع کند.
- ۱۰- بانک مرکزی یا سایر نهادها می‌توانند اگر رفتار نامطلوبی (به زعم ایشان) از شما سر زد، مانند شرکت نکدن در انتخابات، یا افتادن روسربی، بلاfaciale مانع تراکنش‌های شما شده یا به صورت خودکار از دارایی شما برداشت کنند.
- ۱۱- بانک مرکزی می‌تواند شخص شما، خانواده شما و حتی دوستانتان و تمام کسانی که طرف معامله با شما هستند را بلاfaciale به هر دلیلی که صلاح بداند تحريم کند.
- ۱۲- بانک مرکزی می‌تواند گروهی را بر مبنای الگوهای تراکنش‌های مالی جدا کرده و هرگونه تعامل مالی با ایشان را منع کند.
- ۱۳- بانک مرکزی می‌تواند از دارایی شما در قالب سود منفی، برداشت کند.
- ۱۴- بانک مرکزی می‌تواند حکم کند که شما فقط تا حد مشخصی می‌توانید پس انداز کنید.
- ۱۵- بانک مرکزی می‌تواند از طرف شما خرید کند.
- ۱۶- بانک مرکزی می‌تواند حق حیات در کشورتان را به ازای هر زاویه‌ای که به حق یا به ناحق با حاکمیت پیدا کنید، از شما سلب کند.
- ۱۷- در نهایت، ریال تبدیل به یک سلاح می‌شود که به سوی تک تک ما نشانه گرفته شده است.

این حالت حدی که تصویر شد، همان مقصدی است که دولت جمهوری خلق چین تا حد زیادی به آن دست یافته است. گمان نمی‌کنیم که چنین سطحی از کنترل و پایش مستمر شهروندان و دخالت در احوالات شخصی ایشان، جایی در فرهنگ کشورمان داشته باشد و هموطنانمان به چنین سقوطی تن دهند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد در نظر گیرد که در چه بستر فرهنگی زیست می‌کند و ولی نعمت اصلی اش چه کسانی هستند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد در خصوص پایه‌های فکری اتخاذ چنین رویکردی به ملت پاسخ دهد. چنین تمرکز و قدرت مطلقی بر اموال مردم از چه محله‌ی فکری و مکتبی نشأت گرفته است؟ چه منفعتی را برای کشور تضمین می‌کند؟ به چه صورت ایران را در میان سایر کشورها سرآمد می‌کند؟ چگونه این کشور را به محل قرار تبدیل نموده و آغوشی باز برای ماندن و بازگشت هموطنانمان برای ساختن آینده‌ای بهتر در اختیار قرار می‌دهد؟

به خواننده‌ی آگاه یادآور می‌شویم که به گواه تاریخ، فجایع بزرگ و جبران ناپذیر، شروعی محقر داشته‌اند. بر ما است که از کوچک انگاری این موضوع و واگذاری آن به سایرین پرهیزیم و تمام تلاش و دقت خود را به پایش تحولات این موضوع و جلوگیری از تحقق آن معطوف داریم. این مسیری نیست که اگر در آن گام نهاده شود، برگشت پذیر باشد. دیری نخواهد پایید تا تک تک ما از عوایب این موجود نحس متاثر شویم. مهم نیست که در کجا ساختار اجتماعی - اقتصادی - سیاسی کشورمان قرار دارد. تأثیر منفی ریال دیجیتال بانک مرکزی بر شما حتمی است. موضوع، تنها زمان این تأثیر است. برای صلاح جامعه‌ی خود از کرانه نشیفی حذر کنید و اجازه‌ی برافروختن چنین آتشی را در خرمن هموطنانمان ندهید.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

پول سالم یک پدیده‌ی خودظهوर، خوداثبات و خوداتکا است. ورود مفهوم لزوم منشا مشروعيت برخاسته از حکم و دستور به چنین پدیده‌ای، همسان نیاز به اعتماد به نهادی بیرونی، برای تجربی قوانین فیزیک است. واگذاری سلامت پول به دولت همانقدر دور از ذهن است که اتکا و اعتماد به ایشان برای حفظ ثبات گرانش زمین یا نیمه عمر طلا. بیتکوین پول سالمی است که به واسطه‌ی اصول ریاضی و رمزگاری، در همان قوانین بنیادی فیزیک که پشتیبان طلا هستند ریشه دارد و نه هیچ چیز دیگری.

از نظام سیاسی حاکم بر کشورمان انتظار داریم به جای تخصیص منابع محدود ملی به ماجراجویی هایی مانند ریال دیجیتال که باعث فشار مضاعف بر اقشار جامعه خواهد شد، توجه خود را به بله‌ی تورم جلب کند که آتش بر تمام داشته‌های مردم زده است و مدت هاست که آرامش و شادی را از هموطنانمان بیوده است. این یک گره تاریخی برای انتخاب بین دو مسیر است.

مسیر نخست، مسیر ثبتیت پول ناسالم، تحدید و تهدید آزادی‌های فردی و تسريع زوال و انحطاط جامعه است که با پیگیری ریال دیجیتال انتخاب می‌شود.

مسیر دوم، مسیر اصلاح بنیادی امور با تحمل دشواری و حفظ شرافت و آزادی های جمعی و فردی است که با تسهیل گذار جامعه به بینکوین به مثابه تنها پول سالم عصر محقق خواهد شد.

توجه نمایید که پنجه‌ی این انتخاب تا ابد گشوده نیست. حاکمانی که مسیر نخست را برگزینند، هیچ‌گاه نخواهند توانست از حرکت ملت در مسیر دوم جلوگیری نمایند. در نهایت آنچه نصیب‌شان خواهد شد، شکافی پر نشدنی بین ایشان و مردم خواهد بود. پذیرش پول سالم از سوی مردم امری محظوظ است. نظام سیاسی کشور را به گزینش مسیر دوم دعوت می‌کنیم.

از افراد موثر در حکمرانی اقتصادی انتظار داریم با دقت عمل بیشتری به این موضوع پردازند. انتساب تمثیلات چون خوک یا گوسفند دریده شده به بینکوین نشان از ناگاهی ایشان نسبت به زمینه‌ای که در آن مسئولیت پذیرفته اند دارد. ایشان را به فروتنی و مطالعه دعوت می‌کنیم. فهواش شنیع، خودبرتیینانه و قیم مآبانه‌ی آشکار در کلام دست اندکاران این موضوع، زنگ خطری برای ناظران هوشیار است. گویی به طور تام، عنصر و علت اصلی وجودشان در جایگاه مسئولیت را فراموش کرده اند و در مقابل مردم به سودای سلطه و گردن کشی فرو غلتیده اند. اگر خوبیش را بازنیابند، حبس در حلقه‌ای بسته، خودستایی درون گروهی و فامیلی و احتساب نظام اقتصادی کشور به مثابه غنیمت و میدان مشق اندیشه‌هایی مشوش، خام دستانه، غیر علمی و فارغ از درد مردم، مهر خیانت به آحاد ملت را تا همیشه بر پیشانی ایشان خواهد نگاشت.

از هموطنان عزیزمان درخواست داریم نسبت به موضوع ریال دیجیتال حساس باشند. ورود در این مسیر، هزینه‌ی غیرقابل جبرانی بر تک تک ما و نسل‌های آینده تحمیل خواهد کرد که حقیقی ممکن است تا چندی‌پارگی کشور عزیزمان پیش رو. ریال دیجیتال، آزادی، انسجام و هم سرنوشتی جامعه ایران را هدف گرفته است. سفاکان نادان، حقیر و بی شرافتی بر طبل اوهام مشوش ریال دیجیتال می‌کوبند که حاصلی جز جدایی از فرزندانatan به بار نخواهند آورد. وظیفه‌ی یکان ما به عنوان صاحبان نهایی این مرز و بوم، ایستادگی در برایر دشمنان داخلی و خارجی است تا کشور را به وضعی بهتر از آنچه دریافت کرده ایم به فرزندانمان بسپاریم. سهمگین‌ترین حمله ور بر تار و پود اجتماعی کشورمان تورم است. این دشمنی است که می‌باشد به مقابله با آن برخیزیم تا از تاراج منابع و منافع ملی جلوگیری کرده و در پیشگاه تاریخ سریلنگ شویم. ریشه‌ی تورم نه در سوگیری سیاسی دولت‌ها، نه در وضعیت بین المللی کشور، نه در گرایشات اعتقادی و نه در نوع نظام سیاسی قرار دارد. ریشه‌ی تورم، فساد بنیادی پول دستوری است. و همین تورم، خود علت اصلی بلایای دیگری است که به آن دچار شده ایم. اینک تنها سلاحی که برای مقابله با تورم پول فاسد در اختیار داریم بینکوین است.

بر رأس نظام سیاسی کشور فرض می‌دانیم که شخصاً از متخصصین بی طرف و دستچین نشده راهنمایی جویند. خود را محدود به حلقه‌ای بسته از مشاورین خاص نکنند و زحمت آشنايی با بینکوین را بر خود هموار سازند.

هرچند پیمایش مسیری که پیشنهاد می‌کنیم دشوار است، اطمینان داریم که در میان مدت شاهد ثمرات آن خواهیم بود. پیوستن به یک بافتار ارزش بین المللی و استفاده از یک پول سالم، باعث اتصال مجدد کشور به جریان روان تر و آزادتر و رهایی تدریجی از وضع کنونی خواهد شد. پذیرش یک پول سالم، باعث ایجاد همگرایی عملی بین خواست ملت و نتایج عملکردی دولت خواهد شد، تصمیمات حاکمیت را در عرصه‌های مختلف واقع بینانه تر خواهد کرد، سطح و کیفیت حکمرانی را با تحمیل قیود و چارچوب‌های منطقی بر تصمیم‌گیری و هزینه ساز نمودن تصمیمات اشتباه و خیال اندیشانه، ارتقا خواهد داد و به پاکسازی نظام سیاسی و حکمرانی کشور از نخاله‌گان بی‌مایه، انگل‌ماه و فاسد کمک خواهد کرد.

به اینکه با چنین گذاری، بخشی از قدرت نظام سیاسی، ناشی از توانایی انحصاری دستکاری در بافتار ارزش، از دست می‌رود، آگاهیم. لیکن حکام سیاسی کشورمان را دادعوت می‌کنیم که با بلند نظری و زرف اندیشی، این خلل در قدرت را بازیس دهی امانی بدانند که به ناحق از ملت‌ها ربوده شده است. چراکه حق ایجاد فساد در پول از سوی حاکمیت، اصولاً یک ابرانگاره‌ی مشتبه و بی‌پایه است و ریشه در منظومه‌ی فکری سرکوب ملت‌ها دارد. این دعوت با گذشت زمان به شرط ناگزیر بقا تبدیل خواهد شد و نخستین نظامی که پیش از تحمیل زمان به این جمع بندی دست یابد، به موقعیتی بی‌نظیر از حیث دستیابی به فهم، امکانات و ترتیبات لازم برای زیست در مقتضیات جهان روایی یک پول سالم نائل خواهد آمد. می‌باشد به جای اصرار بر موضعی اشتباه و تفکر آرزومندانه، با تحلیل دقیق بنیان‌های ابزارهای موجود و سخت گیری بر خود، انتخابی آگاهانه انجام دهیم تا شاید موفق گردیم از انحطاط توری رهایی یافته و در تحصیل آینده ای روشن تر نقش آفرینی کنیم. توجه نمایید که این گذار محظوظ است و نظمات سیاسی مخیر بین همراهی با آن یا تقابلی بی‌نتیجه و محکوم به شکست هستند.

سوگیری صحیح کشور نسبت به بینکوین، رویدادی به مراتب موثرتر و مهم تراز کشف و ملی شدن نفت خواهد بود. انتخاب کنیم که در سمت درست تاریخ بایستیم.